

Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, 1/2 oktober 2022 Zevenentwintigste zondag door het jaar¹

Vorige week week ontving kardinaal de Jong, aartsbisschop van Utrecht, 67 jaar na zijn dood, de Yad Vashem-onderscheiding.

Vanuit zijn bisschoppelijk paleis aan de Maliebaan in Utrecht had hij gezien wat er gebeurde, in die eerste oorlogsjaren, en vooral in 1942, toen de jodenvervolging in ons land genadeloos werd ingezet door de bezetter.

Hij zag het tot zijn afgrijzen.

Zijn christelijk hart nam een besluit.

“Want God heeft ons niet een geest geschonken van vreesachtigheid, maar een geest van kracht, liefde en bezonnenheid.”

De Utrechtse aartsbisschop werd een van de weinige geestelijke leiders die het waagde openlijk te protesteren tegen de gruwelijk behandeling van joodse medeburgers, nota bene leden van het volk waaruit Jezus was geboren.

Andere geestelijk leiders hielden liever hun mond. ‘Wat zouden de gevolgen wel niet kunnen zijn als ik eerlijk spreek?’

Zo verzandt, verbleekt, verwaait menig visioen, in praktische, sussende, relativerende gedachtenspingsels.

Deze week overhandigde de Israëlische ambassadeur, onder het toezien oog van de huidige aartsbisschop, aan diezelfde Maliebaan die hoge

---

¹ Habakuk 1, 2-3; 2, 2-4; 2 Timoteüs 1, 6-8.13-14; Lucas 17, 5-10

onderscheiding aan familieleden van de kardinaal. Het joodse volk beschouwt deze dappere Amelander voortaan als *Rechtvaardige onder de volken*. Hij had de gruwelen *gezien* en *hoorde* een visioen.

Vandaar uit leefde hij.

Zo is - als het goed is - het leven van een christen.

De profeet Habakuk sprak - u hoorde het in de eerste lezing - over het visioen dat hij te horen krijgt.

In de bijbel *zien* de mensen niet vaak visioenen, zij *horen* in het diepst van hun wezen wat zij moeten zeggen, opschrijven, na alles wat zij in de harde werkelijkheid van alledag hebben *gezien*.

Midden in de gruwelijke realiteit van oorlogvoerende landen heeft de profeet Habakuk een visioen. Hij leefde in de zevende eeuw voor Christus.

Het kleine Israël - niet meer dan een mosterdzaadje onder machtige bomen en struiken - werd bedreigd door de Babyloniërs, een groot en machtig volk, dé wereldmacht van die dagen.

Ook wij houden ons hart vast in een wereld die doof wordt door het wapengekletter van de Babyloniërs van onze dagen.

Of nog erger: niet doof, maar *verdoofd*.

Zo kunnen wij reageren: onze oren dichtstoppen, gewoon niet reageren, het journaal overslaan, de krant laten liggen, proberen door te leven zoals we deden, met onze kleine genoegens en dagdagelijkse problemen.

Zolang als dat nog vol te houden is.

Totdat de wereldproblemen onze woningen en rekeningen binnenkruipen.

De profeet ziet het niet meer zitten. Hij verliest zijn geduld met God:

“Hoelang moet ik nog roepen, Heer, terwijl U maar niet luistert...waarom ziet U de ellende maar aan?”

De bijbel is vaak een heel vroom boek, maar soms schrijven profeten woorden op die wij hier niet zomaar bezigen. De profeet leest God de les. En het staat gewoon in de bijbel. Ook dat hij nagenoeg zijn geloof heeft verloren.

Wat is het antwoord van Boven?

“Schrijf het visioen op, zet het duidelijk op schrift...het vertelt geen leugen” Het visioen van een andere wereld, van gerechtigheid, humaniteit, vrede, moet *opgeschreven* worden.

Sommigen vinden dat niet fijn.

Gelovigen, leiders in de kerk houden elkaar nauwlettend in de gaten.

Wie zal durven het op te schrijven?

En wie het - zoals eertijds kardinaal de Jong - opschrijft krijgt bijval én oogst veroordeling.

'Schrijf het liever niet op, laten we alles maar stil houden, de andere kant op kijken, de rust bewaren.'

De profeet krijgt te horen dat dit geen echte rust is.

Dat is geen verkwikkende, maar een gespannen, ja voor de geloofsgemeenschap dodelijke rust.

"Al blijft het ook uit, geef het wachten niet op, want komen doet het beslist en het komt niet te laat."

Het geloof in het visioen van een menselijke, rechtvaardige wereld is als een mosterdzaadje, zegt Jezus. Een onooglijk zaadje dat geloof van ons.

Wie is daar nog mee bezig?

Je kunt daarmee nog geen deuk in een pakje boter slaan.

"Als je een geloof had als een mosterdzaadje, zou je tot die machtige moerbeiboom zeggen: Maak uw wortels los uit de grond en plant u in zee, en hij zou u gehoorzamen."

Laten we vasthouden aan het visioen van een menselijk bestaan. Aan het visioen van ons geloof, de hoop op een rechtvaardige wereld, de liefde die alle onmenselijkheid overwint.

"De rechtvaardige blijft leven door zijn trouw."

Amen.

pastoor Nico van der Peet